

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnštvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnštvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnštvu: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju 10% — pust. — Za odgovor je priložiti imenilo. — Telefon številka 118.

Naš narodni ideal.

Vsak človek, katerega življenje naj ima neki pomen, vsebino in smoter, si je moral postaviti kot cilj svojega življenja neki ideal, za katerim mora hiteti. Seveda ostane ta ideal največkrat le fantom, za katerim hiti človek, ki mu pa vedno zopet izmuzne roko, da bi ga zagrabil. In vendar je edino le to stremenje za — največkrat nedosegljivimi — ideali ono, kar daje življenju posameznika pomen, vrednost in vsebino. Čim izumrjejo v človeku ideali, izumrje tudi volja in moč do življenja.

To, kar velja o posamezniku, tisto velja tudi o petih narodih.

Kaj je pomagalo jugoslovanski raji v Turčiji, da je vzdržala petstoletno sužnost, ohranila svojo narodnost in končno dočkala dan svojega osvobodjenja? Ali niso bili njih ideali, trdna nada, da, popolna zavest, da bo tudi tega trpljenja enkrat konec?

Kje naj jemljejo Poljaki na Poznanjskem ono nadčloveško odporno silo, s katero se upirajo brezvestni in brutalni germanizatorični politiki nasilne pruske vlade, če ne v trdni nadi, da nastopi čas, ko se obnovi staro Poljsko kraljestvo v vsej svoji nekdanji slavi? Torej zopet v ideali.

In tako bi se moglo navesti še nešteto primer iz zgodovine in sedanjosti.

Vsak narod, ki čuti v sebi moč in voljo do življenja, mora imeti svoj narodni ideal, samo mi Slovenci tega idealu do danes še nismo imeli. Tisočletno suženstvo je v nas ubilo vse tradicije, vsak narodni ponos, vsako narodno samozavest, Imeli smo samo eno tradicijo, tradicijo namreč, da smo Slovenci rojeni kot sužnji in da moramo kot taki ostati na veke. Za dobe taborov smo si bili pač vsvarili svoj narodni ideal v združenju Sloveniji, toda kmalo smo pozabili tudi na to, ter izrabljali svoje sile v preklanju za našemu narodu tuja načela liberalizma in klerikalizma v veliko veselje naših narodnih nasprotnikov in nam sovražnih vlad. Mi smo pač govorili o nekkih narodnih idealih, toda tega, v čem ti ideali obstoje, nismo znali niti sami. Šele v novejšem času se je našla mladina, ki je začela oznanjati nov, našemu narodu nepoznan evangelij. Nastopajoča generacija je, ki prinaša temu narodu njegova narodni ideal, ono, kar bo dalo našemu bodočemu narodnemu žitju pomen, vsebino in vrednost. Lep in krasen je cilj, ki ga mladina našemu narodu daje in mi Slovenci bi morali biti ponosni na to svojo mladino, ki proglašja novi evangelij, ki pa ni drugega kot emanacija stremjenja našega celokupnega naroda. Sai baš

ta novi evangelij dokazuje, da je v našem narodu še volje za življenje.

Vendar se pa nikakor ne čudimo, da je »Slovenski Narod« začel udarjati z loparjem po jugoslovanski mladini na Slovenskem. Može okoli tega lista in stranke, ki jo zastopajo, so se v svoji komoditeti že davno odvadili misliti in zato jim je zaprta vsaka nova ideja ki jih sili, da morajo ipak nekoliko napenjati svoje možgane. Zato je najboljša zagrožiti mladini, da vodi njena pot v ječo ali norišnico, kakor je to storil »Slovenski Narod« od minulega ponedeljka. Toda »Slovenski Narod« se je obenem pospel do trditve, da je naša narodna, eksistenca pravzaprav odvisna le od milosti avstrijskih vlad in s tem nedvomno dokazal, da vodi pot, po kateri hodijo on in njegovi gospodari, brezdvomno v pogubo.

»Slovenski Narod« se boji, da bi vlada utegnla začeti preganjanje Slovence vsled novega gibanja. Ali nam se je treba tega bati? Posamezniki bi pač trpeli, toda splošna narodna stran bi imela od tega le koristi. Kar je v vladni moči, ona itak že danes stoji proti nam in vse, kar bi se moglo še zgoditi, da nas začnejo še rapirati, kar pa nam, kakor rečeno, ne bi škodilo. Nasprotno! Jaz mislim, da nam bi moglo malo revolucionarnega gibanja le koristiti. Saj to nas uči zgodovina in sedanjost. Madžari so bili vedno revolucionarni, zato imajo kar hočejo. Hrvati so bili vedno lojalni, zato imajo Cuvaje. Italijani so bili in so še iredentisti, zato dobe vseučilišče, da o Nemcih, ki so klicali celo v dunajskem parlamentu Hoch Hohenzollern, niti ne govorimo. Slovani smo bili vedno lojalni, zato nas zapirajo, če zahtevamo železniško vozno karto v slovenskem jeziku. Čemu naj bi se pri teh razmerah vzelo naša mladina za zlo, če skuša, da bi tudi med nas Slovence vnesla slavnostni in preskušani madžarski in italijanski sistem? Da vladi to ne bi bilo vseeno, dokazuje znani dekret kranjske deželne vlade, ki prepoveduje proslavo padca Skadra, ker bi to utegnulo napraviti slab utis v inozemstvu. Naši poslanci bi tu imeli najlepšo priliko, da bi vladi jasno predložili: glejte, kam ste pritrjali s svojo protislovansko politiko, geljte, da odstranite vzroke tega gibanja.

Mi Slovenci sami smo ničla, toda zavedati se moramo, da je za nami ves Slovanski jug. V Bosni in Hercegovini se more vzdrževati gospodarstvo monarhije le s pomočjo cele armade, na Hrvatskem morajo vladati le s pomočjo Cuvaja, trebalo bi samo še, da se začnejo politična fragonstva na Slovenskem in prestiš monarhije v inozemstvu, ki je itak že nizko, bi padel še nižje, ko bi to bilo mogoče. Treba samo pomisliti, v kakem naravnost obupnem položaju se nahajajo avstrijske državne finance, za katerih saniranje

se bo vlada prejalšlejš morala obrniti za posojilo na inozemstvo. V teh razmerah se bo vlada pač dvakrat, trikrat premislila, predno se odloči, da ni s političnimi preganjanji še zmanjšala svoj že itak mali kredit v inozemstvu.

Zatorej le nikar se bati! Ideal, ki ga proglašja naša mladina, mora postati last našega celokupnega naroda, naš maksimalni program, a stvar odgovornih politikov in narodnih voditeljev je, da ta idealni program združijo z realnostjo in delajo za njega postopno uresničenje. Toda naš idealni cilj mora biti v združenju z ostalimi Jugoslavi, ker le, če bomo imeli pred očmi ta cilj, bo borba za naš narodni obstanek uspešna. Stisnjeni notri med tu sovražne narode in tlačeni od nam sovražnih vlad, smo mi brezdvomno obsojeni v narodno smrt, ako nam v naših narodnih borbah ne bodo pomagali veliki, lepi in krasni ideali, trdna zavest, da se nekega dne razbijejo yerie, v katere nas drže ukovane že več kot eno tisočletje sovražni tuji gospodari. Če ti naši novi ideali nam bodo dali moč, da ohranimo svojo narodnost, le od nas samih in naših idealov, a nikakor ne od kake vlade, je odvisen naš narodni obstanek in ko bi temu ne bilo tako, bi bila vsa naša narodna borba nesmiselna. Mi Slovenci dosedaj še nismo živeli, to je bilo k večjemu le životarenje. To dosedanje naše narodno življenje je bilo brez cilja, brez jasnih in določenih idealov, za to tudi brez smotra, brez vsebine in brez vrednosti.

Smoter, vsebina in vrednost je naše narodno življenje dobilo šele z našim narodnim idealom, ki nam mora biti svet in katerega moramo hraniti pred napadi vsakogar.

Rodoljub z dežele.

Pisma avstrijskim trgovsk. zbornicam.

Izvršni odbor za boj kot avstrooskega blaga je poslal vsem trgovskim, obrtnim in rokodelskim zbornicam pismo naslednje vsebine:

Gospod predsednik!

Čast nam je poslati Vam v prilogi odlok, ki so ga sestavili predstavitelji trgovine, obrti in rokodelstva glede bojkota avstrooskega blaga. Mislimo, da ni treba, gospod predsednik, da Vam na dolgo in široko razlagamo motive, ki so nas prisklili na ta korak. Srbija je od svojega postanka imela čestokrat priliko, da se pritoži na postopanje Avstrooske, ki je ogroževala našo narodno eksistenco in razvoj našega gospodarstva. Ampak postopanje Avstrooske od začetka balkanske

vojne, namenjene osvobojenju Balkana izpod turškega jarma, je v največji meri razžalostilo in zrevoltiralo celi srbski narod, zlasti pa srbske trgovce, obrtnike in rokodelce, ker je naperjeno proti najvitalnejšim interesom Srbije in srbske trgovine.

Srbija je hotela s to vojno osvoboditi svoje brate in si z izhodom na morje osigurati narodno in gospodarsko samostojnost, zlasti je morala odkar se je pojavila v Avstriji agrarna struja, iskati novih potov in novih trgov. Ko pa je z lastno krvjo odprla ta nova pota, je zastavila Avstrooska ves svoj vpliv, da ji to prepreči in v to svrhu ustvarja avtonomno Albanijo. Srbija je pristala z brezprimerno požrtvovalnostjo na to, da se osnuje od napol divjih plemen od njene meji država, ki bo stalna nevarnost za njen mir in napredek.

Ampak Avstrooska hoče na škodo Srbije še bolj razširiti meje te nove države s tem, da se zavzame za okrožja, v katerih živijo tudi Srbi in izročja srbski živeli v teh krajih arnavtski samopašnosti. Vrh tega hoče Avstrooska zjeti Skader in uničiti bratsko nam Črno Goro zaprti v njene skalnate gore. To postopanje Avstrooske je vzrok, da se vojno stanje še neprenehoma zavlačuje, da si so bojne operacije že končane, vsled česar se zavlačuje splošni razvoj gospodarstva.

Nasproti takim sovražnim činom svojega sosedu ne morejo ostati srbski gospodari ravnodušni, zato so sklenili, da v borbi za svojo samostojnost uporabijo edino sredstvo, ki jim preostaja — boj kot. Trgovci, obrtniki in rokodelci, ki so podvzeli to borbo za spas domovine obžalujejo, da morajo s temi merami uničiti ozke trgovske zveze, ki že desetletja obstoje med Srbijo in Avstroosko, ali tolažijo se z nado, da bodo tudi v Avstrooski nazadnje izprevideli, da je to politično vmešavanje od strani Avstrooske proti mali Srbiji na škodo tudi Avstriji sami in da se bo izvršil kmalu v tem oziru koristen preobrat, ker bode drugače prevzela mesto avstrijski industriji industrija drugih dežel.

Predstavitelji trgovine, obrti in rokodelstva smatrajo vsled tega za potrebno, da apelirajo na Vas in Vašo korporacijo, gospod predsednik, da delujete od svoje strani za to, da se preneha s to kvarno politiko, da ne bomo prisiljeni poprijemati za sredstva, ki nam ne bodo prijetna, kar pa so za obrambo naše gospodarstva neodvisnosti in našega narodnega obstanka neobhodno potrebna.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Zunanji in notranji politični položaj.

19. IV. 1913.

Danes ali jutri izroče Balkanski zavezniški vesilam odgovor na poslednjo noto. Zahvaljujejo se jim za ponudeno posredovanje in izražajo upanje, da bodo njihove želje glede vojne odškodnine in Egejskih otokov upoštevani. Tako baje se glasi odgovor — pač res resigniran! Ako mislimo na junaške zmage pri Kumano- vemu, Prilepu, Bitolju, Lozengradu, Lule Burgasu pa do Drinopolja — moramo reči, da nas poslednji odgovor preseneča. Zato je pa obnašanje vesilil toliko oblastnejše! Dejstvo je, da to drugo mirovno pogajanje vodi vesile in takorekoč diktirajo pogoje. Kdaj se mir sklene, se še ne more določiti. Sicer pa to tudi ni tako važno, kakor to, kar bo po miru sledilo.

Kakor izvaja srbski politik v praškem »Času« z 17. aprila je vojna za vsacega prinesla neke vrste zadovoljnost in užitek. Turčija se bo mogla v Aziji mirno razvijati; Avstrija je dobila zadoščenje z ustvarjanjem samostojne Albanije in v skaderskem vprašanju; tudi Italija je zadovoljna, ker Albanija pride pod protektorat vseh vesilil in tako bo vzhodno obrežje Jadranskega morja prost enostranskega avstrijskega vpliva; Nemčija je zadovoljna, ker bo v Turčiji imela isti vpliv kot prej in se bo najbolj industrijsko vgnezdila mesto Avstrije na Balkanu; Triple- lentina je zadovoljna, ker dobi v Balkanski zvezi prijateljsko moč in ker v tem trenutku še ni prišlo do svetovne vojne; pa tudi Balkanci so nekoliko zadovoljni: obračunali so s Turkom, podvojili svojo silo in respekt. S tem je njihov obstoj zagotovljen. Seveda pa ravno ti poslednji niso za svoje žrtve tako odškodovani, kot se je upalo, in kot bi morali biti; Srbi namreč in Črnogorci so močno prikašani. Toda: dejstvo, da je Skader za Črno Goro za sedaj izgubljen, ima pa drugo dobro stran: Črna Gora je rešena za Srbstvo. Vsaka skupina ljudi mora doživeti skušnje in razočaranja, da se oprosti zmot, prevar. Sedanja vojna je bila za Črno Goro takšna skušnja in prevara. Spoznati je mogla, da se tako mali organizmi, drugače del večje narodne celote, v današnji dobi ne morejo sami vzdržati. Spoznala je, da danes samo junaštvo brez potrebnih sredstev, brez zmogljivega vodstva in gospodarstva s heroizmom ne zadostuje za dosego vspehov, ki bi bili v razmerju s prinešenimi žrtvami. To spoznanje bo porok za srenejšo bodočnost in za zvišanje moči Srbstva. Črna Gora mora sedaj okrevati, v čemur ji bo Srbija pomagala kakor samemu sebi. Ne bilo bi

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Kje naj počakam?« je prašal kratko.

»Pojdi z mano!«

Potegnila ga je s seboj in ga porinila v sobo, ki je ležala poleg njene, ni pa bila spojena z njo po vratih. »Od tod lahko slišiš, če bi kričala,« mu je šepnila tiho. »In takrat.«

»Dobro!« jo je prekinil Ivan Siromak z odurnim glasom.

Ona pa je šla naglo dol in dospela do hišnih vrat baš v trenutku, ko je kralj potkal nanje...

Ivan Siromak, ki je prisluškoval na vsa ušesa, ju je slišal, ko sta šla gor.

Slišal je glas kralja, ki se je šalil.

Ko sta prišla na vrh stopnjic, je že hotel planiti iz svojega skriva- lišča.

Toda premagal se je.

»Kmalu!« je zarenčal sam pri sebi.

Preteklo je nekaj minut.

Globoko molčanje je vladalo v hiši.

Ivanu Siromaku se je stresal kratak, krčevit drget; toda ni se genil. Stal je sredi temne sobe, z raz- širjenimi nosnicami, roko stisnjeno

okrog bodalovega ročnika — ves v tistem razpoloženju duha in živcev, ko se človek izpremeni v zver in se dvignejo na površje stari, podedovani nagoni v svoji skrajni razburjenosti in nadvlada žela po krvi sle- herno drugo čuvstvo.

Bilo je gotovo, da bi bil Ivan Siromak opravil svojo reč mojstrsko, da je sunil kralja v tem trenutku.

Neprestano je ponavljal samemu sebi, da mora čakati znamenja.

Saj ni dvomil, da mu Magdalena Feronova izroči Franca I.; in tako je ugibal na them:

»Samo še eno minuto mi je trpeti... morebiti dve...«

In vendar mu je bilo, kakor da so ta kratka trenotja njegovega čakanja dolgi vek m... Ko je bila prva minuta pri kraju, se mu je zdelo da čaka že celo uro.

»Na stopnjicah sem mu bližji,« je zamrmral sam pri sebi.

Zlezel je ven brez šuma in se postavil pred vrata sobe.

A tam se je zavedel, da ne more več dolgo čakati...

Izgnil je roko proti ključki.

Tisti hip pa se je zaslišal od klju- ke suh, kratak glas, kakor da poiz- kuša nekdo, odpreti vrata od zno- traj.

Ivan Siroma je stal in se ni mogel geniti, iztezal je roko in se lovil za sapo, kakor da je strela udarila vanj... nato se je dvignila njegova roka...

Toda vrata se niso odprla!

Kakor vemo, se je bil kralj pre- pričal, da so zaklenjena; on je bil ti- sti, ki je pritisnil brez uspeha na ključko.

Mrzel znoj je obliil Ivana Siroma- ka.

»Zaklenila je vrata!« je zamr- mral z zamolklim glasom.

In povzel je takoj nato:

»A kako naj pridem potem jaz noter?«

Izprva je odrevenel v osuplosti človeka, ki zasledi zločinsko izdaj- stvo, ki se ga ni nadejal.

»Skozi druga vrata,« je rekel zdajci.

Planil je, obletel nadstopje po vseh štirih sobah, ki so obdajale spalnico Magdalene Feronove, in do- spel pred vrata, ki je bil mislil nanje — vrata, skozi katera je stopila lepa Feronka pred Franca I.

Ivan Siromak je rahlo poizkusil odpreti.

Komaj se je premagal, da ni za- renčal od besnosti.

Tudi ta vrata so bila zakle- njena!...

Nato se je vrnil na hodnik.

Grizel se je v pest do krvi, da ne bi zakričal.

V naglih halucinacijah, ki so sle- dile druga drug v njegovih možga- nih, se je že videl, kako zakolje Ma- gdaleno, preden je zabodel kralja.

Pritisnil je uho na vrata...

Nato se je spustil polagoma na kolena. Tako — na kolenih, z uše- som, pritisnjem na vrata, je preča-

kal te ure. In prejšnji čudež se je zgodil narobe: minile so mu kakor par kratkih minut.

Vseh njunih besed ni slišal, ni jih razločil.

Toda ugibal jih je, razumel njih zvok, pretresal vzdihljaje...

Bilo je strašno.

Zdajci pa je razumel, da je kon- čano... in da odide kralj vsak tre- notek...

V dveh skokih je bil pod stopnicami ter se stisnil v vogal; mahoma se mu je bila vrnila vsa oblast nad samim seboj...

— — — — —

Kralj je stopil prvi iz sobe...

Magdalena mu je sledila, držeča svečo v roki.

Z naglim pogledom se je prepi- čala, da Ivana Siromaka ni na mo- stovžu.

Kralj se je napolil po stopnjicah. Magdalena je postavila svečo na najvišjo stopnjico, skočila naglo navzdol, prehitela kralja in zamr- mrala:

»Odprem ti...«

Ko se ga je dotečnila mimogre- de, je začutil kralj ob njenem dotiku drhtljaj, ki je bil skoraj drhtljaj groze.

Zdaj, ko je bila ponehala ljubavna vročica in je bil utešen delirij nje- govih čutov, se je vračalo vse njego- vo sovrašstvo do ženske, ki ga je bila otrovala...

V trenutku, ko je prišla Magda- lena Feronova mimo kralja, je zapa- zila Ivana Siromaka, ki se je krčil v temi, pripravljen na skok.

Z besnim naporom volje se je posilila in ga ni pogledala; šla je da- lje, kakor da ga ni opazila...

V teh par trenutkih je mislila ta- ko, kakor misli vsak človek ob uri, ko ve, da nima več česa izgubiti.

Zdaj je bila prepričana, da je kralj nalezl bolezen.

Sunek z bodalom bi bil uničil njeno maščevanje. Tako si je vsaj dejala. In zaključila je: — Ne, on ne sme umreti tako! — baš v trenutku, ko je kralj dospel na poslednjo stop- njico, Ivan Siromak pa je z nekakš- nim zadavlenim krikom navalil nanj.

Ta njegov gnevni krik pa je za- mrl v grgranju groze.

Preden je mogel Ivan Siromak spustiti svojo roko na kralja, se je zrušil, kakor da je udarilo vanj, v ši- roki luži krvi, ki mu je uhajala iz raz- paranega grla...

Z bliskovitim zamahom mu je bi- la zasadila Magdalena Feronova v vrat bodalce, ki ga je držala v roki.

Bleda kakor smrt in obriznjena s krvjo, je gledala nekaj hipov Iva- na Siromaka, ki se je valjal v krčih smrtnega boja.

Hotel se je dvigniti; pomeril jo je s strašnim pogledom in se zrušil nato kakor mrtva gruda.

In njegove oči, ki so ostale od- prte, so zijale vanjo z ostudnim izra- zom ljubezni in sovrašstva.

(Dalje.)

pa umestno, da bi se delalo in sploh, da bi se sprejelo priklonjenje Črne Gore k Srbiji. Srbija sploh ne hrepeni po aneksiji v ta namen, da bi se razširila, njene skrbi in naloge so samo narodne. Srbija je demokratična dežela, narodna država. Pri njih ni narod radi države ali kralja, temveč država in kralj sta v službah naroda. Ne bilo bi smoteno porabiti krizo, v kateri se nahaja Črna Gora, v to, da bi Srbija Črno Goro priklonila na se. Srbija se ne sme podati v nevarnost, radi samega teritorialnega razširjenja zgubiti sad svojih vojnih uspehov na jugovzhodu, in tudi ne sme s skominami po Črni Gori vzbuditi nova, prerana sovraštva svojih sosedov. Kljub temu, da se ji to vse skoro ponuja, vendar Srbija tega noče sprejeti — utopizem in ne-nasitljivost se ji ne more očitati — želi samo, da bi Črnagora opustila svoj nesrečni esparatizem. Srbija jo bo v vsem podpirala in bo tudi privolila v carinsko, vojaško in reprezentativno, diplomatsko unijo.

Srbija je zgubila Albanijo, na katero je preje računala; meje severne Albanije se zadržajo precej globoko v osvobodeno ozemlje srbsko in črnogorsko, toda boljše je še vseeno to, kakor pa da bi bila onemogočena zveza med Črno Goro in Srbijo; Sanžak kot zveza in Črna Gora pomenjata za srbsko politiko več kot cela Albanija. Vsi izgube Albanije pa ima Srbija tudi večje pravo na vse zasedeno ozemlje na desni strani Vardara (Veleš, Prilep, Bitolje, Ohrid) in to ozemlje hoče Srbija dobiti za vsako ceno, kot odškodnino za ogromne žrtve in za svoje vpehe na svojih in zaveznikih boljših in naposled zato, da bi mejilo z Grško, s katero nima nobenih interesnih sporov in konfliktov in zato, da se približa Solunu, pristanišču, ki pomenja za njo izhod, tako kot je Srbija za Solun prirodno ozadje. Glede Albanije pa Srbija upa, da bodo velesile kmalu spoznale, da so se vrezale, ker Albanija ne bo zmogla državne življenja. Rezultat pa je, da pomenja sedanji mir — pripravo za boj. — Tako pojasnjuje srbski politik v pogovoru z M. Marjanovičem stališče Srbije za novo stvarjenim položajem. Desni breg Vardara hočejo odbiti, to je življenska in prirodna potreba za narod srbski. Veleš, Prilep, Bitolje, Ohrid — to so tisti kraji za katere pojde najprej. Bolgari hočejo v svoji močehosti in sebičnosti vse to, skličujoč se na pogodbo, ne ozirajoč se na to, da so tekoni vojske nastale čisto druge razmere, in da se je razmerje med zavezniki nalogami spremenilo tako, da so šli Srbi pomagat Bolgarom in da so Srbi postavili večjo armado, kot so bili dolžni po pogodbi — Bolgari pa niti tiste ne. Sploh so te stvari, o katerih je »Dan« v svojem »Belgradskem pismu« že pred mesecem pisal, natančno in stvarno. Bolgari spremembe razmer hočejo vpoštevati in s tem kažejo kaj malo bratskega čuvstva pravičnosti. Da: pišejo celo, da bo treba za Srbe nove Slivnice (mesto, kjer so Bolgari Srbe potolkli), da se Srbi ohladi. Lepa hvaležnost za pomoč pred Drinopoljem. Razmere med zavezniki postajajo vedno bolj napete in bati se je. Vesti, da so se vršila pogajanja o reviziji pogodbe, so še zelo nejasne. Želati bi bilo. Saj prepričanje med zavezniki bo le voda na germanski lmi. Odkar je Bolgarija pripravljena odstopiti Rumuniji Sili-strijo, od takrat je čimdalj neizprosnejša glede desnega brega Vardara. Trozvezje je njeno delo vspele. Lahko si častita! — Eno točka še ni razrešena — Skader. Toda: baje se kralj

prapravlja na odnehanje, seveda na srbski račun — če je resnica, da hoče v proklamaciji na svoj narod izjaviti, da je obleganje Skadra nemogoče zato, ker zapušča Srbi svoje pozicije. Takšna neotivacija nevpelja bo našla obsodbo celega slovanskega sveta, kar bo kralju vzelo še tisto malo simpatij, ki jih do sedaj vživa v demokratičnem Slovanstvu.

Toliko o položaju, ki so ga povzročili vojni dogodki na Balkanu. Preiti pa ne smemo, kar se godi te dni v Belgiji in na Češkem ter kar se je zgodilo v Galiciji.

Na Češkem je stopila finančna kriza v zelo nevarnem štadiju. Vsi dolgotrajne obstrukcije nemških poslancev v češkem deželnem zboru ni mogoče sanirati čeških deželnih financ, ki so dospete že tako daleč, da z 8. majem ne bo nobenega vinarja več v blaginjah. Ker je pa vlada odrekla vse daljne zaloge, je bilo treba na drug način preskrbeti si sredstev za plačo deželnim uradnikom in za tekoče stvari. In to sredstvo je bilo: najeti posojilo. Vlada sama je obljubila deželnemu odboru pomoč pri pogajanju za posojilo. V seji deželnega odbora, kjer se je imelo vršiti to zadevno posvetovanje, je odločil Nemec dr. Urban svoj finančni referat, ker noče o novem posojilu ničesar slišati. Nemcem bi bilo namreč ljubše, da bi ne bilo vzeto posojilo, narkar bi prišla insolvenca, bankrot, katastrofa, vladni komisar in oktroiranje novega deželnega reda v korist nemški 36% manjšini. To bi bilo Nemcem po volji, ker kar gorijo za absolutizem nad slovanskimi narodi v Avstriji. Za enkrat se te lepe želje še niso uresničile, ker vlada je zadovoljna, da deželni odbor najme posojilo — toda kako dolgo bo trajalo takšno ozdravljenje financ. Treba močnejšega sredstva in v ta namen naj bi se sešel deželni zbor v kratkem zasedanju — v to svrhu se pogaja vlada z nemškim 8členskimi odsekami, ki seveda bi bil voljan opustiti začasno od obstrukcije samo pod pogojem kakšnih političnih koncesij. Ene teh koncesij bi bila: zagotovitev 38% nemških uradnikov v statusu deželnega uradništva. Nota bene: Nemcev je samo 36% na Češkem. Ker pa Nemci vstrajajo na svojih pogojih, bo posledica ta, da do zasedanja deželnega zbora ne pride in tudi ne do trajnejše sanacije deželnega gospodarstva. Vlada se na vse načine trudi in prizadeva, da bi do tega prišlo; po izjavi grofa Stürgkha: razmere na Češkem zelo škodujejo kreditu države na zunaj, predvsem, ker je Češka najbolj cvetoča kronovina monarhije. Morda naposled res ne bo drugega, kot da pošlje vlada komisarija — saj prakso v tem že ima. Celo prebivalstvo si že želi iz srca, da bi prišlo do sporazuma med Čeli in Nemci — seveda do poštenega sporazuma. Toda takšna pogajanja in posvetovanja trajajo in trajajo, predno pridejo do cilja.

Tudi v Galiciji so se dolgo časa vršila takšna pogajanja in sicer med Poljaki in Rusini. Z največjo težavo se je došlo h koncu, k sporazumu, ki bi bil Rusinom dal nekoliko narodne avtonomije, nekoliko narodnostnih pravic, in že se je mislilo, da je mir v deželi zagotovljen. In glej: v poslednjem trenutku so apostoli miru in sprave, katoliški škofje in prelati s svojo izjavo v vsepolški »Gazeti Narodowi« preprečili spravo med dvema narodoma, preprečili volilno reformo, ki je nudila vsaj nekaj pravice zatiranim. Pravijo: »Smo proti projektu volilne reforme s čisto verskih ne političnih vzrokov.« Dalje: »Razdelitev v političnem oziru, tako, da

bi bili posamezni narodi razdeljeni tudi pri volitvah in v zboru samem, je proti koristim katoliške Cerkve.« Katoliški dostojanstveniki so se postavili proti spravi, proti miru, proti zatiranim — in to v interesu katoliške cerkve. Naj si ogledajo ta dogodek oni naprednjaki, ki vedno in vedno trdijo, da vera nima s politiko ničesar delati. Poglejte! Kdor izpregleda, ta ve sam njegov korak, ta ve, da je treba obračunati s klerikalizmom, če se hoče privedi v deželo blagostanje in pravico.

NEKOLIKO IZ ŽIVLJENJA ISA BOLJETINCA.

Praški »Čas« prinaša o Isi Boljetincu par prav zanimivih potez: Pohaja iz uboge poalbanjene srbske rodbine, ki je prestopila k mohamedanstvu. Ker se ni mogel preživeti z delom na lastnem zemljišču, je vstopil v razbojniško družbo, ki je kradla govedo in razdirala domačije okolišnega krščanskega prebivalstva, moreče vse, kar se ji je zoperstavilo. Nezadovoljen z malim delnim plenom je Isa Boljetinac, kakor hitro se je izvešbal v četaški umetnosti, odšel in ustanovil lastno tolpo, s katero je nadaljeval razbojniško delo. Njegovo delovanje je bilo tako strašno, da so celo sami turški uradi izdali nanj in na njegove tovariše firnalno. Toda zastopni, kajti Boljetinac je svojo tolpo pomnožil in začel vznemirjati urade same. Zato je bila sklenjena pogodba: del kristjanom oropanege ozemlja je bila Boljetincu prepuščena in on je obljubil, da tolpo razpusti in se vrne k mirnemu življenju. To je pa trajalo le malo časa, kajti zopet je združil stare tovariše in pripojil k njim vrsto novih in začel podvzemati večje razbojniške pohode, ne prizanašajoč niti Turkom. Ko so uradi nastopili proti temu, je nahujskal in spuntal tudi ostale Albance, ki niso hoteli ničesar slišati o naredbah novega reda. Ko je prišla vojska — je Boljetinac s svojimi sodruzi zbežal v gore in branil, tupatam tudi napadal.

Videč, da je z njim težko delo, ga je vlada enostavno pozvala v Carigrad. Boljetinac je šel in bil sprejet od suftana Abdul Hamida, ki mu je daroval meč, ga imenoval za majorja in beja z stalno letno plačo. S tem je bil pridobljen za staroturški režim. Toda po mladoturški revoluciji mu je bila plača odstavljena, narkar je Boljetinac organiziral znano vstajo v prosep reakcije seveda brez vspeha. Šele v novejšem času se je dal pregovoriti, izdal svojemu razbojniškemu življenju masko albanškega gibanja. Drugače je pa svoje roke ponujal komurkoli: Črni Gori, Srbiji, Bolgariji itd. Isa Boljetinac govori dobro srbsko v macedonskem narečju, ne zna pa niti brati, niti pisati. Lina večji dvor, napravljen z zemljišča, ki ga je oropal pravoslavni kmetom in ima na svoji vesti več roparskih umorov. — Bil je to dni sprejet, kot član provizorne albanske vlade, v dolgi konferenci od avstro-ogrškega vojnega ministra.

Boj proti klerikalizmu se vrši te dni v Belgiji, kjer je delavstvo proglasilo generalni štrajk v svrhu, da doseže volilno reformo in splošno volilno pravico. Pred enajstimi leti 14. aprila 1912 se je že bil podoben boj, toda delavstvo je takrat podleglo. Od takrat so se pa neprenehoma vršile priprave za nov štrajk, ki je izbruhnil sedaj. Štrajk bi bil izbruhnil že marca meseca. Toda odložili so ga, ker je kralj Albert sam interveniral in ker so bile s to intervencijo zvezane obljube, da vlada podre iz revizijo ustave. Toda kleri-

kalna večina se je temu odločno uprla.

Štrajk vzbuja simpatije vseh naprednih elementov, podjetnikov samih, ki vseeno plačujejo (nekateri se seveda) delavcem dnino. Delavstva v Belgiji je 1.200.000. Od teh jih sedaj šajka že 500.000.

Dnevni pregled.

Nemci se zgovarjajo na Mažare. Zadržaj smo poročali, kako se je Nemčija zaradi srbskega bojkota izgovarjala. Rekla je, da je morala biti proti Srbom kot zaveznica Avstrije. Bojki bi torej zadel samo Avstrijo. Tega so se Nemci zelo ustrašili in glejste, tisti graški »Tagblatt«, ki je noč in dan hujskal proti Srbom, zdaj piše — da so Mažari zakrivali sovraštvo s svojo agrarno politiko in da so zdaj Srbi zaradi mažarskih magnetov jezni na nas. Mi mislimo, da so v tem Nemci in Mažari tako enaki, da si nimajo kaj drug drugemu očitati. Zdaj bi se radi zgovarjali drug na drugega. Za eno stvar je dualizem vendar dober: da se ena polovica zgovarja na drugo. Seveda to ne bo pomagalo, ker Srbi dobro vedo, kdo je njihov sovražnik. Graški »Tagblatt« naj pa pogleda svoje članke — pa bo videl, kdo je hujskal. Tako pride zdaj na to, da smo imeli mi prav.

Nekateri gospodje, ki jim je vsak mlajši človek »smrkavec« vsak starejši pa »star osel« se radi postavljajo na zelo visoko stališče in s tega stališča razglajajo »duševno revščino« onih, ki niso z njimi enega mnenja. Mi ne maramo vračati enako z enakim, povemo pa, da s takimi izrazi ti gospodje ne kažejo svojega »duševnega bogastva«. Pride čas, ko bo ta revščina odločevala; nam je prav vse eno ali »Slov. Narod« z nami debatira ali ne — samo s posvaki naj da že enkrat mir.

Afera kočevskega notarja. Iz Novega mesta nam pišejo: Dr. Moric Karnitschnig, notar v Kočevju je prišel po čudnih ovinkih kot zastopnik svoje stranke pred sodiščem v jako neprijetno afero. Styar je bila kratko povedano sledeča: Nekega Staudaharja iz Verderna pri Mozellu so razne stranke, s katerimi je bil v kupčijski zvezi, obdolžile, da jim je trgjal liste iz računskih knjig ter nanj se nanašajoče postavke samovoljno popravil. Ko je Staudahar za te obdolžitve zvedel, je naperil proti strankam obtožbo. Pri razpravi se je doglala resničnost obdolžitve. Stranke so bile oproščene v enem slučaju tudi zaradi zastarelosti obdolžitve. Eno teh strank je zastopal kočevski notar. V svojem pismu je v korist svoji stranki navajal oprostitev prvo obtožene stranke. Sodišče samo pa je na podlagi tega dokazovanja proti Staudaharju uvedlo kazensko preiskavo, ki se je pa potem ustavila. Zdal je Staudahar se čutil zopet žaljenega ter obdolžil notarja kot ovaditelja in sicer kljub temu, da ga je sodnik opozoril, da dotične ovadbe ni napravil notar, marveč sodišče samo. Pri tožbi proti notarju je Staudahar seveda propadel. Na drugi strani pa je s to tožbo dosegel, da ga je notar tožil zaradi neopravičene obdolžitve in da je bil Staudahar tudi obsojen na 14 dni zapora. Staudahar se je proti vsem tem tožbam v Kočevju pritožil na novomeško vsključno sodišče, kjer pa ni le zopet pogorel, ampak si nakopal na vrat novo afero kočevskega notarja z javno izrečeno obdolžitvijo, češ, da mu je notar pri razpravi v Kočevju nagrozil: »Zahlen

Sie 200 K sonst zeige ich Sie dem Strafgerichte an.« Staudahar bo zdaj moral nastopiti dokaz resnice, da je notar res izustil to grožnjo, ki ima značaj izsiljevanja. Pa so mu že v Novem mestu namignili, da zna to pot pošteno obsejati.

Vinogradniki. Težki udarec osode nas je zadel letos ob istem času kot lani. Krasno, a žalilob prerano se razvijajoč trtini zarod uničil nam je žled in mraz! Vsakdo bo gotovo vprašal, kaj naj stori sedaj z ozebljenimi trtami. Zato Vam dajem sledeča navodila: Za sedaj ne kaže drugega, kot da pustite trto popolnoma v miru in skončate morda še ne izvršeno spomladno delo v vinogradih. — Vsak trtni popek obstoji iz enega glavnega in dveh stranskih očes (podočkov). Sedaj se še ne da zanesljivo presoditi, katera oče so posebla. V večini slučajev je poseblo samoglavno okno in en ali drug podoček je še zdrav. To ali ono stransko oko bo gotovo pozneje poglalo. Tudi na teh mladikah bo še nekaj grozja, čeprav bolj redkega in drobnege. Iz tega razvidite, kako nespametno ravnaajo tisti, ki — morda v neumestni jezi — režejo šparone (prevezi) stran. Pustite toraj trto v miru! Še-le ko bo nastalo trajno gorko vreme in ko bo trta zopet poglala, videli bomo, kaj je živega in zdravega, to pa bo treba skrbno varovati! Potem bomo od mraza uničene, suhe pogankice iz glavnih očes obrali, da stranska očesa lažje odženejo. Sedaj tega ne kaže delati, ker bi še bolj ozebli to, kar je ostalo! Saj pridejo lahko še mrazi, grozijo nam še trijaki! Kadar bo trta odgnala 15—20 cm dolge mladice, bomo šele to odbrali kar je na trti nepotrebnege, da trta po nepotrebnem moči ne trati. Drugo poletno delo, zlasti pa škropljenje in žvenjenje moramo skrbno vršiti, da vsaj tisti zarod, ki bo ostal po mrazu, dozori in poplača vinogradniku vsaj delo. Država in dežela nam bodeta gotovo priskočili na pomoč, da dobimo vsaj galico in žveplo za znižani cen! — C. kr. vinarski nadzornik: B. Kalicky.

Usoda pariških avtopašev. Kakor se iz Pariza poroča, se bo v prihodnjih dneh odločila usoda znanih pariških avtopašev, o katerih je svoj čas »Dan« obširneje poročal. Komisija, ki je sestavljena za odločitev revizije, se je izrazila proti reviziji in pričakuje se, da bo Justični minister istega mnenja. Diendane bo najbrže pomiloščen. Callemier, Soudy in Monier bodo najbrže pojutrijšnjem obglavljeni.

Samomor ravnatelja. Ravnatelj meščanske šole v Lvovu, Franc Hujnak, se je dne 16. aprila t. l. vrge med vožnjo z brzovlakom iz voza Vlak ga je povozil in usmrtil. Hujnak je izvršil samomor, ker je menil, da ga bodo oblasti degradirale.

Požar na vlaku. V jedinem vozu ekspresnega vlaka Baden-Berlin je nastal dne 16. aprila t. l. ogenj, ker se je vnela mast. Nadzornik kuhinje in neka kuharica sta pri tem zadobila težke opekline po vsem životu.

Zdravnik napadel radi smrti svoje žene. Iz Jambora se poroča, da je tamošnji zdravnik dr. Adolf Grünwald te dni operiral soprogo nekega veleposestnika, ki pa je vključ operaciji umrla. Soprogo umrle je počakal zdravnik in ga je večkrat zabodel z nožem. Stanje zdravnikovo je smrtno nevarno. Napadaleca so aretirali in izročili sodišču.

Starši vrgli svojega otroka volkovom. Petrogradski listi pripovedujejo skoro neverjetno zgodbo. Pri

FRANCE ŠTAJER:

Samomorilec.

Tragedija futurista v 4. impresijah. (Dalje.)

Detektiv (v ospredju zvito): Aha... torej so vendarle volhuni tu! (Zmagoslavno pomencikne. Odnaja za njima.)

Dramatik (zelo užajen): Gospod ravnatelj! — Vi mi pišete: »Neko gotovo dejanje mora biti vktano v drami liki rdeča nit.

Nekaterniki pa pišejo drame, kjer ljudje samo govore, ihte, blebečejo, šepetajo, kvantajo, frfajo...

Vodnikova pratika je pratika! Vaša drama žalilob ni drama! (Zelo razburjen.) Torej vi pravite, da je Vodnikova pratika duhovitejša, kakor moja drama.

Ravnatelj: Nikakor. Jaz trdim samo, da ste vi lirik in epik. — Dramatik pa se mora uživati v vloge drugih ljudi, kako bi isti nastopali v označenih zapletljajih. A vse ljudi ste izlili iz svoje duše, nravi, občutkoy... Dramatik mora imeti vedno pred očmi psihologično plastiko druge osebe, drugih oseb, in intenzivno mora misliti, kako bi iste delale v tem slučaju! Prisluškovati morate, temeljit analitik, ne črpate iz fantazije...

Obseči celoto drugih in v njej poglabljeni dihati in nihaliti...

Dramatik (žalosten): Poglejte, gospod ravnatelj! Zapravl sem karijero, zapravlil zdravje, opazujoč življenje po najgusnejših beznicah, in najfinejših, najrafiniranejših pariških salonih... Obsegel sem celoto drugih in dihal ter kihal ter usihaj v ni... In zdaj? Vodnikova pratika...

Ravnatelj (ga je minula potpečljivost): Potemtakem, gospod, kakor mi je žal... ampak na dan z resnico! Če niste kljub temu pogodili, potem je ves trud zaman. Obesite dramatiko na kol in postanite kritik!

Kritiki kritiki so ljudje, ki jim je spodletelo utvarjajočim in zato razdirajo maščevalci! Pa zbogom! — (Odide naglo.)

Dramatik (sam, uničen): Nemo propheta in patria. (Strašno) Domovina, kako sem te ljubil! In ljubila si me ti, ker mi je razpalil vročekrvno fantazijo šestlet tvojih smrek in jelk ob ribnikih, da je vzplamtela kakor rdeče resje na gojavli...

A zdaj? Kot na čedno krilce stresel dimnikar bi košček saj! —

Mene mrazil! — Tako vpliva britka polivka. O domovina — Ksan-tipa!! (bridko) Vodnikova pratika!

Pogledal sem v svet, da ga spoznam... In zdaj mi je predobro znani! — Vraga! Očita mi, da se ne znam uživljati v vloge posameznikov!

(Divje!) Pograbil bi samokres anarhistov, in streljal vsepreki! Bombe podstavljaj! Da bi frčali po tem okuženem zraku kosci teh naginitih možgan, teh pohotnih udov, uničujočih vseh svet s seboj!

(Utrujen.) Bombe? Vraga, kaj bombe... Kje bi jih dobil. Delal. Ne znam! Ampak tega strčka imam. (Nastavi samokres.) K Vodniku grem! (Odloži.) In vi pravite, mnogo vas je: veleumni in vojskovodje. Greh je, če se usmrtilš? Greh? — Haha...

Če sem zaspan, ali naj ne počivam? Jaz sem vedno truden, naj večno spim! (Odločen.) Grenko zdravilo moremo zavžiti naglo!

(Hipna domislica.) Kaj pa, če zgrešim cilj? Vraga... To bi bila lepa smola! (Mu dozori nov sklep.) Jutri grem na morsko obal, v solnčnem svitu stopim na visoko skalo, se ustrelim in padem vznak v penasto valovje!

(Trdno.) Da, jutri! Danes pa bomo vedri in jasni. Umrmo kot Rimljani! (Naenkrat se zdrzne ves zmeden.) Kdo prisluškuj? In jaz govorim sam s seboj kot bedak... Sam sem... Moja senca prisluškuj!

Slikar (počasi si mane oči): Sem se že naspal, hvala Bogu!

Dramatik: Zadnjo noč prebdiva torej!

Slikar: Kaj se ti zopet blede?

Dramatik: Zadnjo noč prebdiva z domovino. Fina domislica!

Prva gospa (gre mimo.)

Dramatik: Kam gospa, tak naglo...

Prva gospa: Kaj vas briga!

Slikar: Pusti jo, to je načelnica emancipirank!

Dramatik (pomenljivo): Jaz ne bi spal danes! (Tajinstveno.) Danes bo potres: je prišla brzoljavka!

Prva gospa (prestrašena): Za božjo voljo!

Slikar: To so slabi dovtipi.

Moj prijatelj —

Dramatik (se naglo izmuzne iz zadrege): Govoril sem v prispodobih (še tajinstvenejše). Potres bo, ker bodo razdeljali mesto anarhisti, volhuni. Pa za božjo voljo, molčite, da se ne maščujejo!

Slikar (se spomni volhunske afere na planinah, pa se mu obudi osvetloželjnost in pritrdi): Da, tako je!

Prva gospa (vsa zmešana): Kaj... naj napravim...

Dramatik (simulira silno razburjenost): Jaz ne vem (se opri-me slikarja).

Slikar (vleče gospo. Začne

se silna komedija. Odhite na levo hreščeči).

Oficir (preoblečen detektiv: dolge muštace, ostroge, škornje): Bil sem celo leto na trdnjavi poveljnik. Odgovornosti veliko. Ampak kadar sem bil prost, sem se tem bolj veselil. Zahajal sem 5 km daleč v gorsko vas, pa smo ga lomili z uradniki. Dosti narodnih pesmic sem čul in jih ponovil:

»Skriancček v zrak se dviguje

haha...

Doma bi ostal, pa bi bil zdrav.

Nada: Ali ste obilo potovali?

Oficir: Bil sem tudi v Carigradu!

Graščak (zainteresiran): Kako je zdaj v Carigradu? Jaz sem bil tudi vže tam. Se klatijo po cestah še zmeraj garjevi psi?

Oficir: Pa so pohlevni: ne grizejo!

Graščak: To me veseli, da smo se seznanili. Če vam ne bi prižgal cigarete, pa se ne bi spoznali.

Ima li čuden okus vseh viržinke?

Oficir: Nasprotno: plemenitejši aroma. (Vsi na desno.)

Druga gospa (pridruži od leve na čelu sedmih babnic): Na grmado z njimi. Včasih so nas sežigali, zdaj jih bomo mel!

Tretja gospa: I, kje da so?

Četrta: Saj res, za božjo

voljo. (Dalje.)

Astrahanu se je pojavila letos v prvih aprilovih dneh velika množica volkov, ki so bili strah vseh, ki so morali iti na pot izven mesta. V omenjenih dneh se je peljal tudi neki kmet z ženo in z majhnim otrokom v neko vas blizu Astrahana. Ne daleč od svojega cilja so opazili tolpo volkov, ki so se skokoma približali vozu na katerem se je peljal kmet z ženo in otrokom. Volkovi so se vrgli na voz in na konja, katerega so začeli mrcvariti. Kmet ni imel pri sebi nikakega orožja. Žena je svojemu možu v velikem strahu rekla naj vrže volkovom — svojega otroka. Kmet ni poslušal nasveta svoje žene in se trudil na vse kriplje, da bi ušel z mesta groze. Ko pa je kmet slednjič videl, da je ves njegov trud zastoj in da ga zapuščajo moči, je vendar s težkim srcem sklenil vrči svojega otroka volkovom. Ker pa je volkove mučil silen glad, se za malega otroka, ki je bil zavrt v pernice, niti brigali niso in so ga ruvali za kmeta, katerega so slednjič izvlekli raz voz. Konj je ves krvav in razmesarjen pridiral z vozom in s kmetico, ki je ležala nezavestna na vozu v vas. Nekaj kmetov, dobro oboroženih se je napotilo nato na mesto, odkoder je voz prišel. Tam so našli kmetičevo raztrgano in okrvavljeno obleko, njegove čevlje, iz katerih so gledale gladko odglodane kosti nesrečnega in nekaj korakov naprej so našli malega otroka nepoškodovanega. Otroka, ki je spal so vzeli kmetje na svoj dom.

Obsojen goljuf. Oblasti v Kolinu so dne 18. t. m. obsodile nepravga misijonaria Szegha (Madiara), ki je prepoštoval avstrijske alpske dežele in nato še celo Nemško in izvršil pri tem goljuf za 100.000 K. na tri leta prisilne delavnice.

Velikanski požar v Galiciji. Dne 17. t. m. je izbruhnil v Kamionki-Strumilovi na Galiskem velik požar, ki je uničil dve vrsti hiš in veliko trgovskih skladišč. Neka oseba je pri tem našla smrt v plamenih. Dvesto družin je brez strehe.

Navihana albanska sleparka. Budimpeštanska policija je aretirala dne 18. t. m. neko lahkoživko, ki se je izdala za komteso Eleonoro Wurmbrand-Stupach in za hčer grofa Pavla Wurmbranda. Dognalo se je, da je omenjena sleparka nezakonska hči nekega posestnika v Albaniji in da je v zadnjem času izvršila v Trstu več goljufij. Sleparko so izročili sodišču.

Aretilacija bankirja — goljufa. Dunajska policija je dne 17. aprila t. l. aretirala tamošnjega bankirja Friderika Rotha na zahtevo praškega sodišča radi poneverbe in hudo delstva goljufije.

Železniška nesreča na Ogrskem. Dne 16. t. m. zvečer so trčili štirje drdrajoči vozovi na postaji Petrozseny v dve lokomotivi tovornega vlaka. Obe lokomotive in osem voz je skočilo s tira. Vlakovodja prve lokomotive je ubit, dva druga vlakovodji sta težko ranjena kakor tudi dva kurjača. Trije drugi železniški uslužbenci so lahko ranjeni.

Aretilacija zakonitih pisarjev. Budimpeštanska policija je dne 17. t. m. aretirala tri zakonite pisarje, ki so privzeli v Dunaju. Konfiscirala jim je tudi ves denar; ki ga je našla pri njih. Vsi trije zakoniti pisarji so bili obsojeni na trideset dni zapore.

Miljonar pobegnil. Kakor je Dan že poročal, je pred kratkim izginil iz Londona neznan kam tamošnji večkratni milijonar Martin. Sedaj se je njegov beg pojasnil. Miljonar Martin je pobegnil v Južno Ameriko, da bi se odtegnil nujnemu plačevanju velikih svet denarja. Svoj beg je napravil skoro skrivnostno, tako da ni nihče niti najmanj slutil, kam se je zgubil. Sedaj se je zvedelo, da je stopil z neko damo na ladijo »Walmer Castle«, ki je odplula v Južno Ameriko.

Tragedija v zraku. V Louisville v Ameriki se je pripetila te dni grozna tragedija. Znani avijatik de Ribas, mehanik, se je zaljubil v hčer večkratnega milijonarja Aldegonda. Starši pa so se upirali privolitvi v zakon. Avijatik je zatorej sklenil, da ugrabi svojo nevesto in da jo odnese v letalem stroju. Brat ugrabljene deklice je sledil s svojim avtomobilom po zraku letajoč, zaljubljeni par. Ker se je motor aeroplana nekaj poškodoval, je začel aeroplan padati. Ko je bil kakke tri metre od zemlje oddaljen, je izprožil Aldegonda strel na de Ribasa, ki je takoj z letalnim strojem in nevesto padel na tla. Avijatik je bil na mestu mrtev. Ko je njegova nevesta videla, kaj se je zgodilo, si je poglala iz samokresa kroglo v glavo. Tala zgodba je hudo amerikanška.

Znamenje časa. V Edo na Gorenje Avstrijskem je porodila enajstletna deklica zdravega fantička. Mlada mati noče izdati imena svojega »ljubčka«.

Rodbinska drama iz »boljših krogov«. V »boljših krogih« v No-

vem Orleansu se je odigrala te dni krvava rodbinska drama. Podpredsednik — »Virginia Oil Company« Strauß po imenu, je imel že precej časa na sumu nekega mladega moža Beelena po imenu, da ima razmerje z njegovo mlado ženo. Dne 16. aprila t. l. je poyabil Beelena na izlet, katerega se je udeležila tudi njegova žena. Ko so prišli izven mesta, je pretepel Strauß zapeljivca svoje žene s pasjim bičem. V tem je potegnila mlada žena samokres in ustrelila svojega moža. Ta je bil na mestu mrtve. Gospo so takoj aretirali. Pri zaslišanju je izpovedala, da ni mogla več gledati surovosti svojega moža, ki je pretepaval njegova ljubimca, ki ji je bil baže več nego vse na svetu.

Nekaj, kar da misliti. Mestni očetje v Kašavi so dne 16. aprila t. l. napravili sklep, ki je vzbudil precej veliko senzacijo. Mestni očetje so namreč sklenili, da se nezakonski otroci mestnih uradnic ne smejo smatrati za nezakonske in se mora zanje skrbeti kakor za zakonske otroke žen v mestu.

57 dni spal. Iz Cherbourga se poroča, da se nahaja v tamošnji bolnišnici neki 22letni mož, ki je že od 17. februarja nepretrgoma spal. Morali so ga živeti umetno. Pred dvema dnevnoma se je prebudil. Doslej še ne more odpreti oči in na dana vprašanja še ne odgovarja. Pač redek slučaj.

Ljubljana.

— **Občni zbor »Dramatičnega društva«** se je vršil v petek pri »Zlatorogu« — Udeležilo se ga je 12 članov. Predsednik Reiser je podal poročilo o preteklem letu. Povdarjal je veliko krizo, v kateri se nahajajo vsa gledališča. Treba je bilo mnogo dela, da je društvo omogočilo predstave v slov. gledališču. V skrajni stiski je društvo prišlo na misel da je ustanovilo svoj »Kino Metropol«, ki je sedaj gotov. Predsednik se zahvaljuje vsem korporacijam mestu in dež. odboru za pomoč — enako denarnim zavodom, ki so omogočili delo s posojili. Tajnik dr. Pavlin poda tajiško poročilo, ki kaže marljivost odbora. Blagajnik gosp. polk. Milavec poda blagajniško poročilo. Dolga je 19.740 K, imetja 20.000 K naloženega 437.10 K. Intendantsko poročilo poda gosp. pro. Kobal. Obširneje pojasnjuje krizo v oboju in repertoarju — zapreke so bile tu in tam kljub temu smo imeli v sezoni 74 dramskih in 83 opernih in operetnih predstav, skupno 157 predstav in 140 iger. Gostovalo je 10 gostov. Z Zagrebom so bile stalne zveze — proti koncu sezone se je stvar lepo razvijala, marsikaj se ni več moglo dati na oder, ker se je sezona zaključila. Intendantco je zadnji čas vodil g. Oton Zupančič — opero pa je vodil marljiv gosp. vodja Hubad.

Namesto odsotnega gledališkega blagajnika poda poročilo prof. Reiser. Celotni deficit letošnje sezone znaša 10.945 K, torej nekoliko toliko, kakor lani. Bil je hud boj za obstanek upati je, da reši krizo »Kino-Metropol«. Ako se finance uredijo, bo prih. sezona prav lepa, ker je že nekaj boljših moči angažiranih. Vsled pozne ure se odlože volitve na prih. občni zbor, ki se vrši istotam v petek zvečer ob isti uri. Občni zbor je pokazal lepo delavnost odbora — ob enem pa nezanimanje naše stare in mlade inteligence za važno naše »Dram. društvo«.

— **Cvetlice na okna.** Vsako leto narašča razveseljevo zanimanje za cvetlice na oknih, verandah, pomolih in nad trgovskimi izlozobami. V okrašenju zunanega lica poslopij na vidimo večkrat nedostatke, ki se tičejo izbora cvetlic in njihove razvrstitve. Navadno so zaboji s cvetlicami prapopolnjeni ali pa se tišči lonček lončka, tako da jemljejo cvetke druga drugi zrak in luč ter se ovirajo v svobodni rasti. Zato raje manje cvetlice, ki imajo dovolj prostora! Manjše in nižje naj stoji spredaj, večje in višje pa zadaj. Velike napake se delajo zlasti z nameščenjem. Marsikateri cvetlici je na polnem solcu ali celo na vročini življenje nemogoče, marsikatera živi najholje — v polmraku, nekateri pa zahtevajo vedno le senco. Kjer se okna odpirajo noter, imajo cvetlice najugodnejši prostor; kjer pa se okna odpirajo še ven, je treba postaviti zabojčke in lončke pod okno na močno desko, ki je trdno podprta z železnimi klini. Ker cvetlice in rastline vedno rastejo, je treba pri odpiranju oken vselej paziti, da se jih ne polomi. Nikdar pa se ne sme postavljati cvetličnih zabojčkov ali lončkov brez zavarovanja svobodno na okna ali prizidke, ker jih more vsak večji piš pomesti na ulico in na ljudi, lončene lončke, ki jih solnce naglo razgreje, je vsekakor treba zasenčiti. Prve pomladanske cvetlice, ki uspevajo dobro, so: zlata filola, avrikule, mačehe (Viola grandiflora), zvonceki, levkoje, marjetice, jeglič, telohi, hla-

cinfe, narcise, tulipani, kamelije, sleči (Rhododendron) in spominčice. Kasneje cveto: Tagetes, Phlox, Godetia, Gailardia, Petunia, Verbena, reseda, tobak Sanderov (Nicotiana Sanderi), Lobelia erinus, Zinnia, razne plezalke in ovijalke: Ipomaea, Lathyrus odoratus, Tropaeolum (kreša), Thunbergia (vijavka), Humulus japonicus (lilmet japonski), Cobaea scandens (vilec), Phaseolus multiflorus (opletavi mnogocvetni bobovec), Pelargonium zonale, Celosia cristata (petelinji greben), naglji, fuhsije, begonije, lilije, mački ali sabljanice, balzamine, mesečki in babji prstanci, odolini in žabice, volčji bob, astre, boljke, rosulje ali vonjavke, naprstci, krizanteme i. dr. Najtežje se goje cvetlice na senčni strani, z okni na severno plat. Tudi tukaj se dajo gojiti cvetlice z uspehom, zlasti če je pred hišo odprt prostor, ki odbija dovoli svetlobe. Fuhsije uspevajo tod celo zelo lepo in so s cveti naravnost posejane, takisto hortenzije in lilijaste funkije cveto zelo bogato, pa balzamine, petunije in razne kreše. Med rastlinami, ki so stalno zelene ali pisanih listov, navajajo vrtnarji sledeče: Colens, Aspidistra, Aucuba, Buxus, Tradescantia, Evonymus, Veronica hybrida, Ficus, Jucca, Aralia, Chamaerops Phoenix, lovor, zimzelen, praprotnice, bršljan i. dr. Ljubljanski občinski svet je sklenil nagraditi tudi leta 1913 najlepša s cvetjem in zelenjem okrašena okna, pomole in verande. Zlasti želi, da se okrase trgovski portali, ki jih smatra za najučinkovitejše pri dekoraciji ulic in trgov. Da dobi naše mesto čim bolj simpatično lice, je želeli, da se zavzame, kakor to drugih mest, tudi naše meščanstvo, zlasti pa žensitvo, za smotreno in vztrajno gojenje cvetja in zelenja.

— **Koncert pevskega društva »Ljubljanski Zvon«**, se je vršil v soboto 19. t. m. to pot v »Narodnem domu«. Če je društvo spremenilo koncertni lokal z namenom, da doseže večjo udeležbo, se ta namen ni kdovekaj obnesel, zakaj občinstvo tega ni umelo, ali ni hotelo umeti. Dvorana je bila napolnjena, kar kaže premalo zanimanja od strani občinstva za tako lepe priredbe, ki zahtevajo od društva mnogo truda ter žrtve. »Ljubljanski Zvon« je med ljubljanskimi pevskeimi društvi prvo, da ne rečemo edino, ki resno goji koncertno petje. Ti koncerti nimajo namena izvajati večjih del, ampak nam nudijo skladbe manjše vsebine, ki jih je toliko v novejši slovenski glasbeni literaturi. In to je hvale in posnemanja vredno delo. Vspored koncerta je bil izbran, raznočrten in zanimiv. Otvorila ga je prelepa Feriandčeva »Tone solnce, tone ...«. To kot še 4 druge mešane zborne naših skladateljev Adamiča, Schwaba in dr. G. Ivavca je izvedel v splošno zadovoljnost in lepim uspehom. Nam sta predvsem ugajali Adamičeva »Ko bi rasica bila ...« in dr. Schwabova »Se ena«. Občinstvo je marljivim pevcem in pevovodju g. Prelovcu izražalo od točke do točke glasneje priznanje. Manj nam je ugajal oktet. Intonacija ni bila čista, srednja glasova pa spričo močnega basu preslaba. Briljanten je bil naštop mladega umetnika na gosli gospoda Dežela. Njegova igra je res nekaj lepega. Ritmična je na las, fino niansirana in pred vsem čista v intonaciji. Ljubka nagajivost in sanjava sladkost, globoka notranjost in harmonična čistost veje iz glasov, ki jih izvajalca umetnik svojemu instrumentu. Decentno, fino umevano spremljevanje na klavirju — mojstra g. A. Trost — je objemalo te glase kot zlat okvir, da so nas iz njega gledali veselo, živo pa zopet sanjavo — sladko kot pravljice iz davnih dni. Na burno priznanje je dodal g. Dežela še Goens »Scherzo«, Pevovodju g. Prelovcu smo hvaležni, da nas je seznanil z mladim domačim umetnikom, ki mu čestitamo na tem uspehu prav od srca. Igre g. A. Trosta ne bomo hvaležili, ker bi bilo to odveč, saj ga že dobro poznamo iz njegovih blestelih nastopov. Gospodična Hrastova, po svojih nastopih občinstvu že tudi dobro znana, je zapela prav ljubko in dovršeno tri samospesve. Njen glas je pritažen in lep, dasi ni močan. Posebno nam je ugajala J. Pavčičeva »Pesem«. Za Lajovičev »Pesem o tkalcu« pa se nam zdi, da bi bilo treba pevke z močnejšim glasom. Za lepo uspevo izvajanje jo je počastilo občinstvo z glasnim priznanjem in se ji je poklonil krasen šopek. Takisto je prejel v priznanje svoje vztrajne delavnosti pevovodja g. Z. Prelovca lep šopek.

— **Velik javen shod** se vrši kot že naznanjen dne 1. majnika ob pol 10. uri dop. v areni Narodnega doma. Shod prireditja skupno v proslavo 1. majnika »Narodna soc. zveza« in »Zveza jugoslov. železničarjev«.

— **Velika ljudska veselica** katere se vrši v proslavo 1. majnika, obeta biti nad vse zabavna prireditve. Združeni veselični odbor je neumorno na delu. Spored bo jako bo-

gat, a vstopnina le 30 vin. Prepričani smo da ne bo naprednega Slovenca, ki ne bi na ta ali oni način prispeval še k večjemu uspehu.

— **Slovensko gledališče** je bilo v soboto tako polno, da je bila zasedena celo loža dež. predsednika. Včeraj je bilo gledališče nabito polno.

— **Kinematograf »Ideal«**. Danes zadnji dan senzacijskega »Polet za življenje« s senzacionalno rešitvijo iz gorečega svetilnika po aeroplanu. Jutri »Quo vadis«, največja senzacija kar se jih je dosedaj kazalo. Velikanski prizori z levi. Krasna scenografija. Predvajanje traja 2 uri. Cene vsled ogromnih stroškov za ta spored nekoliko zvišane. Jutri je blagajna od pol 11. jutraj od 12. odprta.

— **V kavarni Central** nastopi danes in vsaki dan dunajska škamska kapela.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Konec vojne — začetek nove? — Napetost med Zavezniki!

SRBI IZPRED SKADRA.

Belgrad, 20. aprila. Kakor poroča »Samouprava« so začele srbske čete zapuščati skaderske pozicije.

ČRNA GORA IN MIROVNA POGAJANJA. ČRNA GORA SE UDA?

Sofija, 20. aprila. Tu se širi vest, da je prišel odgovor tudi s strani Črne Gore, ki sprejema posredovalne predloge velesil brezpogojno. Zavezniki se morajo le še glede nekaterih sprememb v tekstu zjediniti, ki se tičejo meja Albanije, otokov in vojne odškodnine, nakar bo nota takoj prodana velesilam. (Ni pa še nobenega poročila, da bi se bila Črna Gora Skadru odpovedala, oz. prenehala z obleganjem.)

KRALJ SE ODPOVE.

Pariz, 20. aprila. Tu se trdno vzdržujejo vesti, da se kralj odpove prestolu, če ga bo hotel zasedati Danilo, ki se pa sedaj še brani nastopiti dedščino.

SRBSKE ZAHTEVE.

Belgrad, 20. aprila. Srbska vlada je velesilam sporočila, da meje Albanije, kakor jih je določila poslanska zbornica v Londonu za njo niso vsprejemljive. Poleg tega po opozarja srbska vlada, da že nekaj časa sem ni nobenega govorenja o srbskem pristanišču na Jadranskem morju, in imenovane o mednarodni garanciji železnice in pristanišča. Srbska vlada pa zahteva, da se v tej zadevi sestavi natančna izjava v mednarodnem protokolu.

BOLGARSKO-SRBSKI SPOR.

Sofija, 20. aprila. Bolgarski poslanik v Parizu Stančev je obiskal ministra zunanjih zadev Pichona in z njim dalj časa konferiral. Poslanik je predložil francoski vladi pritožbe, ki jih ima Bolgarija proti »postopanju« Srbije. Stančev se je izrazil, da po vseh, ki so dole v Sofijo, srbska vlada ni pripravljena se držati one točke pogodbe, kjer je govor, da se vsi morebitni spori predložijo razsodbi ene izmed velesil. (Sedaj že »ene izmed velesil« — preje je bil govor v ruskem varju; menda bi Bolgarija rada predložila spor Avstriji, kjer bi bila razsoda že v naprej jasna — v škodo Srbije.) Stančev je prednesel one pritožbe s prošnjo, naj se velesile tripelentente posvetojujejo o načinu, kako bi se preprečil konflikt med Srbijo in Bolgarijo in razsodi Zveze. Bolgarija vstaja pri svojem pravu in odklanja vso odgovornost za razpad Zveze. (Res velikodušno!)

URADNA BOLGARSKA IZJAVA.

Sofija, 20. aprila. »Mir« vladin organ izjavlja, da tekmo vojne ni nastala v bolgarsko-srbski zavezniški pogodbi nobene spremembe, ker so bile vse dolžnosti Srbije, tudi one, ki jih je opravičevala zavezniška Bolgarska točno označene. Kar se pa tiče Macedonije je v pogodbi točno navedeno, katera področja so sporna in katera ne; glede nespornih točk je razdelitev se določena; rešitev spornih točk se pa izroči mirovnemu sodišču. Ta dogovor je jasen in ne dovoljuje nikake interpretacije, radi česar ne spremene na njem ničesar volni dogodki. »Mir« pozivlja vlado, da priobči vse spise o pogajanjih.

BOLGARSKI REZERVISTI POD OROŽJEM.

Sofija, 20. aprila. Savov je razglasil manifest v katerem pravi, da važni dogodki, ki čakajo bolgarski

narod, zahtevajo, da otkazejo rezervisti pod orožjem.

POSLEDICE POLJSKO-MALORUSKE KRIZE.

Praga, 20. aprila. Lati pika, da bo najbrž poljsko-maloruska kriza zahtevala svojih žrtv, tudi v kabinetu; morda bosta odstopila oba poljska ministra, kar bi imelo vpliv na cel kabinet. Pa tudi na državni zbor bo imela kriza vpliv — če danes je gotovo, da bo državni zbor pozneje in le za malo sezijo sklical. Krščanski socialisti bi radi videli, da bi bil državni zbor sploh razpuščen, to zato ker apelo v novih volitvah z nemško-nacionalno in radikalno pomočjo pridobiti nazaj svoje dunajske mandate na škodo socialističnih demokratov.

Zborovanje Zveze Jugoslovanskih Železničarjev v Trstu.

(Konec.)

Pojasnili je nato še razne notranje zadeve organizacije in je s posebnim zadovoljstvom konstatiral, da se Zveza dan za dnem bolj razvija. Treba je bilo vsled tega postaviti strokovnega tajnika, ki bo članom v strokovnih vprašanjih vedno na razpolago in bo zaradi krivic, ki se neprestano dogajajo, interviral na pristojnem mestu.

Po lepem, stvarnem predsedniškem poročilu, kateremu je sledilo navdušeno odobravanje, je poročal strokovni tajnik Z. J. Z., g. Pracek in sicer v raznih strokovnih zadevah, posebno pa o razmerah glede plačila in je pozivljval člane, da se obračajo; kadar se jim pripeti kakor krivica, ali pa, kadar potrebujejo informacije, vselej na strokovno tajništvo Zveze.

G. Jaklič, podpredsednik Zveze, je poročal o razmerah na železnici, posebno pa glede krivičnega postopanja pri definitivnem nastavljanju. Prijemal je tudi zvičajno in škodljivo postopanje socialnih demokratov, ter je končno razjasnil pomen 1. majnika, ki ga bo jugoslovanska železničarstva, kakor vsako leto, tudi letos praznovalo dostojno. Pri tem je pa razkrinal socialne demokrate, kateri celo na dan 1. majnika krunirajo. G. Korošec je dejal, da je dolžnost članov Zveze, da agitirajo za društveno glasilo Zveze; »Jugoslovanskega železničarja«, ki prinaša važna in koristna strokovna poročila, o katerih mora biti vsak poučen. Govoril je tudi o razmerah železničarjev.

Za besedo se je oglašil g. Brandner, strokovni tajnik N. D. O., in se je bavil z vzroki, ki so privedli do tega, da se je začela socialna demokracija cepiti ne samo na slovan. Francoskem in v Italiji. Pojasnil je socialno - demokratični program v teoriji in praksi, posebno pa njen narodnostni program. Na izgovore socialnih demokratov, češ, saj govorimo na shodih v slovenskem jeziku in izdajamo slovensko pisane strokovne liste, je govornik odgovoril, da se vrši to le pod pritiskom narodno stanovski podlagi se nahajajočih organizacij. Prisiljeni so drugače postopati, ker jih k temu silijo omenjene organizacije. Nekdanje razmere, ko se jugoslovanskemu železničarju od strani socialne demokracije privoščilo niti pičice narodnih pravic, bi se zopet povrnilo, ako bi ne bilo močne opozicije, ki jih nekako silijo k pravičnejšemu postopanju. Enake so razmere pri delavstvu drugih strok.

Govornik je omenjal razna gibanja, pri katerih so se posluževali socialni demokratje v svojem strankarskem fanatizmu najnesramnejših sredstev na škodo jugoslovanskega delavstva. Za jugoslovansko železničarstvo, kakor tudi za jugoslovansko delavstvo drugih strok, preostala je ena pot, in sicer v organizaciji, zakaj je močna armada zatirancev, da bodo ugodili zahtevam zatiranege ljudstva.

Predsednik g. Škerjanc, se je nato, ko se ni nihče več oglašil za besedo, zahvalil vsem govornikom, nakar je s pozivom na neprestano agitacijo za Zvezo, zaključil ta shod, ki bo obrodil obilo dobrega sadu.

Zborovalci so se razšli s trdnim sklepom, pridobiti za Zvezo še one jugoslovanske železničarje, ki so ostali sedaj brezbrizni napram organizaciji.

K temu poročilu moramo dodati, da je z ozirom na velikanski pomen »Zveze jugoslovanskih železničarjev« v narodnem pogledu, dolžnost vse jugoslovanske javnosti, da jej stoji v boju za pravično stvar na strani in jo pri tem podpira. Posebno pa je dolžnost vseh slovenskih poslancev, da zastavijo v parlamentu vse svoje moči, da torej na ta način ustrežejo Z. J. Z., oziroma vsemu

jugoslovanskemu železničarstvu, in mu priborijo tiste pravice, ki mu gredo.

Jugoslovanski železničarji pa naj se pridružijo Zvezi, kakaj z močno organizacijo se bo tudi tiste slovenske poslance, ki so se do danes odtegovali vsakemu delu v korist jugoslovanskemu železničarju, prisililo, da bodo nastopali tako, kakor zahtevajo interesi jugoslovanskih železničarjev.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložil znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ali nič popusta in se plačujejo vnaprej; za vsaki inserenti v znakih. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, nglasuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Kdor si želi nabaviti nagrobni spomenik, si naj ogleda zalogo pri Sv. Križu (novo pokopališče v Ljubljani), kjer vam najceneje in s solidnim delom postreže domača tvrdka Fr. Kunavar, kamnosek.

Kupi se oprava in vage za specerijsko trgovino. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno.«

Modistinja se sprejme. Pismene ponudbe pod »Moda« poštneležeče Ljubljana. 304-3

Poslano.

Društvo zdravnikov kot organizacija zdravnikov na Kranjskem.

V zadnjem času se množe slučaj, da se v časnikih, da celo v posmrtnicah priobčijo zahvale zdravnikom za uspešno in požrtvovalno lečenje. Odbor društva zdravnikov je vsled tega primoran opozoriti, da so take javne zahvale po enodušnem naziranjih vseh zdravniških organi-

zacij stanu neprimerne. Ugledu zdravnikov nikakor ne koristijo, nasprotno mu morejo le škodovati, ker vzbujajo sum, kakor da bi se zdravniki skrivali za neko indirektno reklamo in se z njo identificirali. Če se je zdravnik z uspehom in požrtvovalno posvetil svojemu bolniku, je steril le svojo dolžnost. Velečeno občinstvo torej prosimo, da v interesu ugleda zdravniškega stanu v bodoče opušča vsaktero javno zahvalo.

Za odbor društva zdravnikov:
Dr. Démetér Bielweis - Trsteniški,
t. č. predsednik.

V plačilne težkoče zašli trgovci in industriji

se ranžirajo

najhitreje in popolno diskretno in se v to svrhu tudi denar preskrbi.

Vprašanja pod »Filijalka Ljubljana« na upravo »Dneva«.

146

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izbor dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izbornu upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Edna posebnost likerja je

Zdravnik želodca

KRI, MOČ, ŽIVCE, SPANJE DA SLADNI ČAJ.

Cvetoča zunanost, zdravje, 50% prihranka na denarju v gospodinjstvu, tudi na mleku, sladkorju dosežejo, dobe vsi ki ne pijejo družega za zajutr, južino kakor dr. pl. Trnkóczy-ja sladni čaj, znamko Sladín. Dojenčki, ki se jih vzredi s sladnim, zmešanim z nekaj mleka in sladkorja, se občuduje. Ta vzreja stane polovico tega kakor druga otroška redilna sredstva. Bolezen in umrljivost ponehuj. Sladni čaj ni sladna kava, ki zgubi pri praženju na redilni vrednosti. Pohvalna ponovna naročila prihajajo dan na dan izdeljatelju: Lekarna Trnkóczy v Ljubljani, ki je dal vzrediti s sladnim čajem svojih osem zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavojev po 1/4 kg 4 K franko. Zavoj 5 kg po 15 zavojev 10 K franko. 1/4 kg zavoji po 60 vin. povsod, tudi pri trgovcih. Glavna zaloga na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: Schönbrunnerstrasse 100, Radetzkyplatz 4, Josefstätterstrasse 25; v Gradecu: Sackstrasse 4.

Radi prevelike zaloge blaga dajem

20% popusta

vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluže kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna. Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Omara za led

(Eiskasten)

z dvojnimi vrticami, na vrhu z zapirajočima hladiloma in zaklopnim pokrovom se ceno prodaja pri

E. Dobovišek

Ljubljana, Vrhovčeva ulica 9.

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasne krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago. Solidna tvrdka:

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah

:: in krstni opravi. ::

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana cenjenim odjemalcem drož iz tovarne Jos. Košmerl

vljudno naznanjam, da niso resnične vesti, da bi bilo podjetje po smrti mojega soproga prodano komurkoli. Podjetje ostane dalje last dedičev A. Košmerl, t. j. last moja in mojega sina ter je bom pod dosedanjo firmo vodila dalje.

Velespoštovane dose-danje gg. odjemalce zagotavljam, da bom poznavajoč iz večletnih izkušenj pravi način izbornega izdelovanja drož, vestno skrbela, da dobe v resnici le najboljše blago in da podjetje v polni meri ohrani njihovo naklonjenost ter si z vestnim in točnim poslovanjem pridobi še nove odjemalce.

Uljudno se priporočujoč za nova naročila, beleži

z najodličnejšim spoštovanjem

za tovarno drož Jos. Košmerl

Ljubljana, Frančikanska ul. 6.

Katinka Košmerl, roj. Mulej

Pozor, kolesarji!

Pred nabavo kolesa ob bližajoči se seziji si izvolite pogledati mojo največjo zalogo vsakovrstnih in najfinjših Puchovih koles (edino zastopstvo) in prepričali se boste o izborni kvaliteti. — V zalogi se dobe vse kolesarske potrebščine in vsa popravila se izvršujejo v lastni mehanični delavnici.

Torej pozor, najboljši in najcenejši nakup le pri trdkih

Fr. Čuden, Prešernova ulica 1.

Poleg tega tudi najfinjši šivalni stroji.

— Pouk za vezenje brezplačno. —

Naročajte cenike za kolesa, šivalne stroje, ure in zlatino, tudi po pošti prosto.

Kolesarji! Pazite,

da ne padete v roko raznim špekulantom in ne dajte se pre-motiti pri nabavi kolesa od papirnatih obljub, dokler se niste ogledali mojo veliko zalogo prvovrstnih in originalnih „Es-Ka in Adler“ koles. Blagovolite si torej ogledati in prepričali se boste, da se najboljšo in primerno najcenejše kupi samo

pri strogo solidni trdkih

ANA GOREC

špecialna trgovina s kolesi in deli Ljubljana, Marije Terezije cesta 14

(Novi svet).

Zahtevajte cenik. Največja izposojevalnica koles.

Konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

založniki c. kr. priv. južne železnice

Ljubljana, Franca Jožefa c. 3

priporoča veliko izbiro spomladanskih novosti za gospode in dečke.

Strogo realna postrežba. Najnižje cene.

Moderne srajce — bele in barvaste,

tenniske, lovske, hribolazke, mrežaste, in vse druge vrste z ovratnikom in brez ovratnika, spalne srajce, trdi in mehki ovratniki, zapestnice, naprsniki, dolge in kratke spodnje hlače, majice, nogavice itd. vse v največji izbiri in najboljši kakovosti po zelo skromnih in stalnih cenah

z 10% popustom

v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Prva delavnica

v Ljubljani za popravila

vseh vrst čevljev

Hitra in trpežna izvršitev po nizki ceni. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

Del. glavica:

K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 1,000.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %